

Miljöprogram 2027-3031 - Program - Region Gävleborg

Titel: Miljöprogram 2027–2031 – Program – Region Gävleborg	Dokumentkategori: Program	Omfattning: Region Gävleborg
Dokumentägare: Stabsdirektör	Dokumentansvarig: Miljöstrateg	Beslutsinstans: Regionfullmäktige § datum
Diarienummer: RS 2026/818		Datum för översyn: 2031-12-31

Miljöprogram 2027–2031

– Tillsammans ska vi leva ett gott liv i en god miljö

Innehåll	
Syfte och omfattning.....	4
Bakgrund.....	4
Miljömässig hållbarhet för oss	4
Så arbetar vi med miljömässig hållbarhet.....	5
Miljöpolicy – för Region Gävleborgs verksamheter.....	6
Klimat effektiv.....	7
Effektmål 1 REGION GÄVLEBORG SKA HA KLIMATEFFEKTIVA RESOR OCH TRANSPORTER	7
Effektmål 2 REGION GÄVLEBORG SKA VARA ENERGIEFFEKTIV	7
Resurseffektiv	8
Effektmål 3 REGION GÄVLEBORG SKA HA CIRKULÄRA FLÖDEN	8
Hälsofrämjande och giftfri	9
Effektmål 4 REGION GÄVLEBORG SKA HA EN HÅLLBAR LÄKEMEDELSANVÄNDNING	9
Effektmål 5 REGION GÄVLEBORG SKA HA HÅLLBARA LIVSMEDEL OCH MÅLTIDER	10
Genomförandet av Miljöprogram 2027–2031	11
Uppföljning	11
Bilaga 1	12

Syfte och omfattning

Miljöprogram 2027–2031, Region Gävleborg, syftar till att tydliggöra att alla Region Gävleborgs verksamheter ska ta ansvar för att bidra till en miljömässigt hållbar utveckling och vara förebild inom den gröna omställningen. Vi strävar efter att minska vår miljö- och klimatpåverkan genom att hushålla med energi, naturens resurser och eftersträva cirkulär ekonomi. Region Gävleborgs verksamheter ska vara klimat- och resurseffektiva, hälsofrämjande och sträva efter giftfrihet.

Programmet beskriver målstyrningen av det interna arbetet för en miljömässig omställning till ett hållbart samhälle utifrån Region Gävleborgs Hållbarhetsstrategi och Miljöpolicy.

Bakgrund

Miljöprogrammet konkretiserar den miljömässiga hållbarheten utifrån Hållbarhetsstrategin. Den beskriver hur Region Gävleborg, som organisation och vi som medarbetare, ska arbeta för att bidra till ett hållbart samhälle.

Att arbeta hållbart handlar om att hitta en balans mellan social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Dessa tre dimensioner av hållbarhet är integrerade och odelbara. Det innebär att hållbarhet inte kan uppnås genom att beakta bara en av dimensionerna. Att identifiera, analysera och minimera målkonflikter och i stället skapa synergier är en viktig del av hållbarhetsarbetet. Det innebär att verksamheterna även ska ta hänsyn till det ekonomiska och sociala hållbarhetsperspektivet i genomförandet av Miljöprogram 2027–2031.

Miljömässig hållbarhet för oss

Miljömässig hållbarhet är när vårt sätt att leva och verka sker inom planetens gränser så att nuvarande och kommande generationer kan leva ett gott liv i en giftfri miljö, med klimat och natur i balans, frisk luft och rent vatten.

För Region Gävleborg innebär det att vi som en viktig samhällsaktör tar ansvar för våra utsläpp till mark, luft och vatten. Vi vårdar, respekterar samt hushållar med naturens och jordens resurser för miljön och människors hälsa.

Det gör vi genom att välja utsläppsfria och hållbara möten och transporter, att främja cirkulära flöden och att arbeta för kretslopp i balans. Att fasa ut farliga ämnen bidrar till god hälsa och god miljö. *Ur Hållbarhetsstrategin RS2020/944*

Så arbetar vi med miljömässig hållbarhet

Region Gävleborgs miljöarbete utgår från globala, nationella och regionala miljömål. Kopplingen mellan Miljöprogrammet och de Globala målen och de nationella miljökvalitetsmålen återfinns i bilaga 1. Flera av miljöprogrammets effektmål har även positiva effekter för det regionala utvecklingsuppdraget, vilket beskrivs i Regional Utvecklingsstrategi Gävleborg 2020 – 2030.

Inriktningen för miljöarbetet anges i Region Gävleborgs miljöpolicy. Utifrån policyn arbetar Region Gävleborgs verksamheter för att minimera påverkan på miljö och klimat och för att verksamheten ska bedrivas på ett långsiktigt hållbart och ansvarsfullt sätt.

För att arbeta med miljöfrågorna på ett systematiskt och strukturerat sätt använder Region Gävleborg ett miljöledningssystem. Det styr hur vi förebygger miljörisker, förenklar miljöarbetet i vardagen, ökar kunskapen, säkerställer att målen nås och att förbättringar sker. Arbetet utgår från de områden där Region Gävleborg har störst negativ och positiv miljöpåverkan.

Utifrån miljöpolicy och vår miljöpåverkan är Miljöprogrammet 2027–2031 indelat i tre målområden;

- Klimateffektiv
- Resurseffektiv
- Hälsöfrämjande och giftfri

Under varje målområde finns effektmål, som följs upp med resultatindikatorer, vilka beslutas av regiondirektören.

Ofta hänger målområdena ihop. Ett effektmål presenterat under det övergripande målområdet Hälsöfrämjande och giftfri, kan även ha miljöeffekt på Klimateffektivitet och Resurseffektivitet.

Miljöpolicy – för Region Gävleborgs verksamheter

TILLSAMMANS SKA VI LEVA ETT GOTT LIV I EN GOD MILJÖ

Region Gävleborg arbetar med folkhälsa och hälso- och sjukvård, infrastruktur och kollektivtrafik, kompetens- och utbildningsfrågor, näringslivsutveckling, internationella frågor och kultur på ett sätt som främjar invånarnas hälsa och livsmiljö.

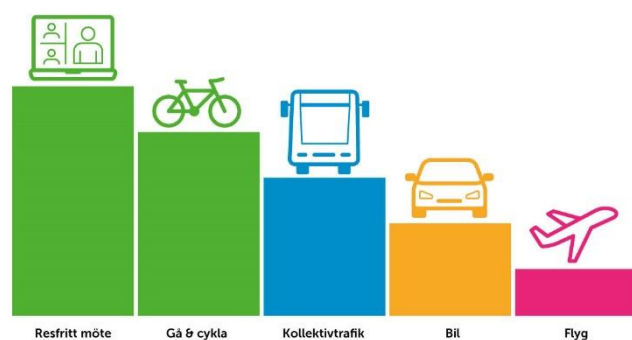
- Vi medverkar till en miljömässigt långsiktigt hållbar utveckling med ökad livskvalitet i Gävleborgs län.
- Vi ska vara klimateffektiva, resurseffektiva, giftfria och hälsofrämjande.
- Vi strävar efter att välja tekniska, ekonomiska och hälsofrämjande lösningar med stor miljöhänsyn.
- Vi ska uppfylla lagar och krav samt vara en förebild i vårt miljöarbete och kontinuerligt minska vår miljö- och klimatpåverkan.

Klimat effektiv

För att begränsa den globala uppvärmningen till under 2 grader har Sverige ett mål att nettoutsläppen av växthusgaser ska vara noll senast år 2045. Region Gävleborg ska bidra till detta genom att minska sin klimatpåverkan. Det gör vi genom att mötas och resa hållbart, vara energi- och resurseffektiva, använda fossilfria drivmedel och styra bort från konsumtion av fossila produkter och tjänster.

Effektmål 1 REGION GÄVLEBORG SKA HA KLIMATEFFEKTIVA RESOR OCH TRANSPORTER

Region Gävleborg ska minska klimatpåverkan från alla resor och transporter som genereras av vår verksamhet. Vi ska skapa trygga, tillgängliga och robusta lösningar som underlättar hållbara resval. Vi ska aktivt bidra till en mer resurseffektiv och klimatneutral verksamhet genom att erbjuda fossilfria resor och transporter och goda förutsättningar för hållbar arbetspendling. Rutinen för hållbara resor och transporter prioriterar hur vi ska mötas och resa i tjänsten, se Resetrappan nedan.

Effektmål 2 REGION GÄVLEBORG SKA VARA ENERGIEFFEKTIV

En effektivare användning av energi minskar resursanvändningen och bidrar därmed till minskad belastning på klimatet och miljön samt till en tryggare och mer robust energiförsörjning. För att uppnå en ökad energieffektivitet i verksamheten ska Region Gävleborg arbeta systematiskt med energibesparande åtgärder i våra verksamheter, byggnader och vid val av teknisk utrustning.

Resurseffektiv

Jordens resurser såsom mark, frisk luft och rent vatten är begränsade. Genom att vårda, respektera och hushålla med naturens resurser strävar Region Gävleborg efter en resursanvändning som inte utarmar och skadar jordens ekosystem, för dagens och framtida generationer. Region Gävleborg säkerställer detta genom att främja en cirkulär ekonomi och samtidigt effektivisera sina processer, öka nyttjandet av varor och tjänster samt undvika överanvändning. Detta bidrar i sin tur till mer hållbara och robusta flöden.

Effektmål 3 REGION GÄVLEBORG SKA HA CIRKULÄRA FLÖDEN

Region Gävleborg eftersträvar cirkulära flöden för att ta tillvara och spara på jordens resurser. Detta sker genom att minska överanvändning, undvika onödiga inköp samt återanvända och återbruka varor där det är möjligt. Region Gävleborgs arbete utgår från den europeiska avfallshierarkin. Det innebär att i första hand förebygga att avfall uppstår, därefter i fallande skala återanvända, materialåtervinna, energiutvinna och i sista hand deponera.

Hälsofrämjande och giftfri

Region Gävleborg använder stora mängder varor och produkter som behövs för att utföra vårt uppdrag. Dessa kan innehålla kemiska ämnen som kan påverka både människors hälsa och miljön negativt. För att främja en god hälsa och skydda den biologiska mångfalden behöver spridningen av farliga ämnen förebyggas och minska. Därför tar Region Gävleborg ansvar och bedömer riskerna med kemiska produkter eller varor innan de köps in och används i verksamheten. Flera åtgärder görs för att, med bibehållen effektivitet och medborgarnytta, förbättra vår arbetsmiljö, öka patientsäkerheten och minska den negativa miljöpåverkan. Det sker genom att ersätta farliga ämnen med bättre alternativ och samtidigt begränsa vårt sortiment och vår användning.

Effektmål 4 REGION GÄVLEBORG SKA HA EN HÅLLBAR LÄKEMEDELSANVÄNDNING

Region Gävleborg förskriver stora mängder läkemedel varje år och tillgång till säkra och effektiva läkemedel är viktigt för att vi ska kunna ge medborgarna rätt vård. Samtidigt innebär hela läkemedlets livscykel – från tillverkning till användning och kassation – en risk med att läkemedelssubstanser sprids i miljön. Region Gävleborg verkar därför för att minska mängden som når miljön genom till exempel förebyggande folkhälsoarbete, rationell läkemedelsanvändning samt miljöhänsyn vid läkemedelsrekommendationer.

Eftersom frågan om hållbar läkemedelsanvändning är komplex arbetar Region Gävleborg kontinuerligt med att utveckla sina arbetssätt. Genom samordning och samverkan med andra samhällsaktörer stärks förutsättningarna för en långsiktigt hållbar användning av läkemedel.

Effektmål 5 REGION GÄVLEBORG SKA HA HÅLLBARA LIVSMEDEL OCH MÅLTIDER

Inom Region Gävleborg serveras måltider till patienter, besökare, medarbetare och folkhögskoleelever.

Hållbara livsmedel och måltider innebär att de har låg miljö- och klimatpåverkan och främjar biologisk mångfald, en god hälsa och tillfrisknande samt robusthet och resiliens. Livsmedel som är bra för hälsa och välmående är ofta också bättre ur ett miljö- och klimatperspektiv. Livsmedel med låg miljö- och klimatpåverkan och som bidrar till ekonomisk och social hållbarhet i närområdet stärker Region Gävleborgs robusthet och resiliens inför kriser, klimatförändringar och ytterst krig.

Region Gävleborg arbetar för att alla delar inom hållbara livsmedel och måltider beaktas och uppfylls genom till exempel samverkan, verksamhetsutveckling och krav i upphandlingar.

Genomförandet av Miljöprogram 2027–2031

Arbetet med genomförandet av Miljöprogram 2027–2031 ska genomsyra alla verksamheter i hela vår organisation. Via målen ska Region Gävleborg ta ansvar för att vi bidrar och lever upp till vår del av de globala hållbarhetsmålen och nationella miljökvalitetsmålen. Det ska integreras i målstyrning, planering, genomförande och uppföljning. Varje verksamhet har ett ansvar för att arbeta med genomförandet av Miljöprogrammet, och ska beakta programmets effektmål i sin verksamhetsstyrning. Det innebär att varje chef och medarbetare har ansvar för att miljöarbetet genomförs och att arbetet följer linjeorganisationen. Alla medarbetare och chefer är en del av våra dagliga val för hållbar utveckling; miljömässig, social och ekonomisk.

Uppföljning

Miljöprogrammets målområden och effektmål handlar om vad Region Gävleborgs verksamheter behöver göra under åren 2027–2031 för att bidra till miljömässigt hållbar utveckling. Genomförande och uppföljning sker genom att programmet beaktas och integreras i verksamhetsplaner samt redovisas i Region Gävleborgs hållbarhetsredovisning.

Bilaga 1

Målområdenas koppling till nationella och globala mål.

Region Gävleborgs målområden	Bidrar till följande nationella miljökvalitetsmål	Bidrar till följande globala mål
Klimat effektivt	Begränsad klimatpåverkan, frisk luft, bara naturlig försurning, giftfri miljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, hav i balans samt levande kust och skärgård, levande skogar, god bebyggd miljö, ett rikt växt- och djurliv	Hälsa och välbefinnande, rent vatten och sanitet, hållbar energi för alla, hållbara städer och samhällen, bekämpa klimatförändringen
Resurseffektivt	Begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö, god bebyggd miljö	Rent vatten och sanitet, hållbara städer och samhällen, bekämpa klimatförändringen, hållbar konsumtion och produktion
Hälsofrämjande och giftfri	Begränsad klimatpåverkan, giftfri miljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, hav i balans samt levande kust och skärgård, ett rikt odlingslandskap, ett rikt växt- och djurliv	Hälsa och välbefinnande, rent vatten och sanitet, ingen hunger, hållbar konsumtion och produktion, bekämpa klimatförändringen, hav och marina resurser, ekosystem och biologisk mångfald